

NAHAJATE SE NA
POPLAVNEM
OBMOČJU

PRIPRAVITE SE SEDAJ,
DA VAS POPLAVA
NE PRESENETI

www.poplavljen.si

NE VOZITE ALI REŠUJTE VOZIL V VODI.

NE DOTIKAJTE SE NAPRAV POD
NAPETOSTJO.

NE PRIBLIŽUJTE SE REČNIM BREŽINAM IN
VODNEMU TOKU.

NE ZADRŽUJTE SE V KLETNIH PROSTORIH

UPORABNI SPLETNI NASLOVI

Stanje pretokov slovenskih rek

http://www.arso.gov.si/vode/podatki/amp/Hg_1.html

Opozorila

<http://www.arso.gov.si/vode/opozorila/>

Navodila

<http://www.poplavljen.si>

KLIC V SILI: tel. št. 112

Izdala in založila: Mestna občina Ljubljana
Vsebinsko oblikovanje: Univerza v Ljubljani, Fakulteta za gradbeništvo in geodezijo; Inštitut za vodarstvo d.o.o. v okviru projekta: Povečanje zavedanja poplavne nevarnosti na območju Alp (november 2010)

Če živite na poplavno ogroženem območju, obstaja več ukrepov za zmanjšanje škode v vašem domu. Ilustracija prikazuje nekaj primerov.

Električne vtičnice €€

Dvig električnih vtičnic in napeljav nad predvideno višino poplavne vode (ali za vsaj 1,5 m nad tlemi) bo zmanjšalo tveganje poškodb med poplavo. Pri ponovnem napeljevanju kable napeljite do vtičnice z vrha navzdol. Stikala in prezračevalni sistemi naj se nahajajo nad tlemi. Tako boste lahko električno napeljavo uporabljali tudi po poplavi. Delo lahko opravi strokovno usposobljena oseba (vaš električar).

TV in hi-fi €

Pritrdite televizijski sprejemnik in drugo elektronsko opremo na steno nad predvideno višino poplavne vode (ali vsaj 1,5 m nad tlemi).

Stene €

Namesto mavca (omet, veziva) uporabite cement ali apno. S tem boste preprečili nabrekanje ometa ter ostalih zidnih veziv.

Vreče €

Vhodne odprtine in kletna okna zaščitite z vrečami, ki jih največ do polovice napolnite z zemljo, peskom ali drugim materialom. Zložite jih tako, da se prekrivajo, in jih za utrditev pohodite. Za vreče je možno uporabiti kakršen koli material, ki preprečuje izpiranje in razsipanje polnila - vreče za žito, jutaste vreče, prevleke za blazine in odeje, prti, rjuhe, PVC-vrečke iz trgovine itn.

Kadi, talne odtoke in straniščne školjke €
tesnite z gumo, armafleksom, neoprenom ali PVC-folijo in obtežite z vrečami peska. Straniščno školjko tesnite z gumijastim čepom čistilca odtokov in obtežite z vrečo peska.

Kuhinja in kuhinjski aparati €€

Kuhinjske omarice naj bodo iz masivnega lesa, umetne mase ali kovin, saj ti materiali bolje prenašajo vlago. Pohištvo iz ivernih plošč lahko ob sušenju razpade. Bela tehnika (hladilnik, pralni stroj idr.) naj bo postavljena čim višje od tal.

Police €

Nenadomestljive predmete, kot so družinske fotografije ali dragocena lastnina, shranite na visoke police.

Talne obloge €

Za talne obloge uporabite keramične ploščice oziroma podoben material. Parket in tekstilne obloge so zelo občutljivi na vlago.

Vrata in okna €€

Namestite plastične ali aluminjaste okenke okvirje in vrata.

Odtoki in cevi €

Namestite nepovratne ventile na vse odtoke in cevi. To lahko stori vaš vodovodni inštalater.

Zračniki €

Na zračnike namestite neprodušne pokrove, ki bodo preprečili vdor vode (kletni zračniki, zračniki za dotok zraka v kamin idr.).

Varovala odprtin €

Na zid pred vrata ali na podboje namestite gradbene ali vezane plošče ter jih pritrdite z vijaki. Režo med zidom in ploščo zatesnite z močnim lepilnim trakom, tkanino, papirjem, montažno peno, silikonom itn. Pri zelo širokih vratih ploščo ojačate tako, da nanje po dolžini privijete letve. Če ne morete kupiti plošč, uporabite deske in jih prevlecite s PVC-folijo.

LEGENDA

Nizki stroški - €
Zmerni stroški - €€
Višji stroški - €€€

SAMI NAREDITE PRED POPLAVO

INFORMIRAJTE SE

- Na www.poplavljen.si se pozanimajte o **poplavni nevarnosti pri vas**, seznanite se z vrsto poplav oz. načinom poplavljanja na vašem območju.
- Preverite, **ali vas ogroža kakšen potok, erozija ali plazljiva zemljina**.
- Poiščite najvarnejšo pot do visokih, pred poplavo varnih območij. Pri tem se izognite nizko ležečim območjem, ki lahko onemogočijo vaš umik.

ZAVARUJTE SE

- Pri zavarovalnici sklenite **ustrezno zavarovanje** za kritje škode na konstrukciji objekta in opremi zaradi poplav ali izlitja kanalizacije.

OB POPLAVAH SE LAHKO ZGODI, DA:

- ni elektrike,
- ni pitne vode,
- ni odvajanja kanalizacije,
- ni ogrevanja,
- ne morete iz objekta.

ZATO SI PRIPRAVITE:

- **vodo za najmanj 3 dni - 15 l na osebo na dan** zadostuje za pitje ter osnovno umivanje in kuhanje. Uporabite vodo v plastenkah ali pa si ob navedi poplav z vodo napolnite kanistre ali druge posode. Upoštevajte tudi potrebe domačih živali po vodi;
- **hrano za 3 dni** - v zalogi naj bodo gotove jedi, ki jih ni treba kuhati. Če imate alergijo ali dieto, to upoštevajte pri pripravi zaloge. Upoštevajte posebne potrebe dojenčkov. Poskrbite tudi za zalogo hrane za živali;
- **plinski kuhalnik**,
- **zdravila**, ki jih redno jemljete,
- pripomočke za nudenje **prve pomoči**,
- **higienske pripomočke**, zlasti toaletni papir, robčke za intimno nego, PVC-vrečke za človeško blato pri opravljanju velike potrebe,
- **radio na baterije** z rezervnimi baterijskimi vložki,
- **baterijsko svetilko** z rezervnimi baterijskimi vložki,
- **sveče, vžigalnik ali vžigalice**,
- nekaj **gotovine**,
- **topla oblačila in odeje**,
- **visoke gumijaste ribiške škornje**,
- **potopno črpalko** za umazano vodo.

SAMI NAREDITE PRED POPLAVO

PRIPRAVITE OBJEKT

Voda v objekt priteče zlasti skozi vrata in panoramske stene, kletne svetlobne jaške, zračnike (kletne zračnike in zračnike za zajem zraka za kamin), prek kanalizacije skozi talne odtoke, straniščne školjke, bideje. Da bi to preprečili ali pa vsaj zmanjšali, pripravite objekt ter stvari v njem.

- Življenjsko in osebno **pomembno lastnino** (dokumenti, zdravila, arhivi, vrednejši predmeti in aparati) **shranjujte v višje ležečih predelih** stavbe oziroma v sefu, odpornem na vodo in ogenj.
- Za **odprtine**, skozi katere bi v objekt lahko pritekla voda, **kupite ali izdelajte pripomočke za tesnjenje** (glej www.poplavljen.si).
- Če je mogoče, da bi v prostoru lahko prišlo do povratnega vdora kanalizacijskih voda, poskrbite za **namestitev protipovratne lopute** na glavni **kanalizacijski iztok** iz objekta.
- **Pritrdite naprave**, ki bi lahko izplavale in povzročile škodo (npr. **cisterna za kurilno olje, plin**). Pritrdite jih v tla in/ali oprite v strop.
- V prostorih, ki so podvrženi poplavljanju, namestite **talne obloge** iz materiala, ki mu voda ne škodi, se lahko čisti in hitro suši. Oprema naj bo zidana ali iz materialov, ki bolje prenašajo vodo (npr. PVC, kovina, masiven les).
- V prostorih, ki so podvrženi poplavljanju, **naredite poglobitev** (dimenzij 20x20x15 cm), da bo mogoče s potopno črpalko izčrpati čim večji del vode.
- Naučite se odstraniti gorilec s peči centralne kurjave.

TIK PRED POPLAVO

- **Preglejte vaše zaloge** hrane, vode, zdravil in opreme in jih po potrebi dopolnite ter dajte na varno mesto, kjer jih ne more poplaviti.
- **Preverite** ali je vaša **življenjsko pomembna lastnina** na varnem mestu.
- **Če ste onemogli ali bolni, pokličite sorodnike** ali prijatelje in se dogovorite, da pridejo po vas, in čas poplav preživite pri njih na varnem ali pa naj pridejo k vam in vam pomagajo zaščititi vaš objekt.
- Poskrbite, da bodo **domače živali na varnem**, z dovolj vode in hrane.
- **Namestite protipoplavno zaščito na vrata in panoramske stene, kletne svetlobne jaške, zračnike (kletne in zračnike za zajem zraka za kamin), talne odtoke, straniščne školjke, bideje** in drugam po potrebi.
- **Preverite delovanje nepovratnega ventila na kanalizaciji in potopne črpalke**.
- **Prilagodite si pripomočke za odstranjevanje vode** (krpe, vedra, smetišnice), ki bi morebiti pronicala ob tesnilih.
- **Izklopite elektriko**.
- **Odstranite gorilec s peči centralne kurjave**.
- **Neprodušno zaprite oddušek cisterne ter zaprite ventile na cisterni**.

SAMI NAREDITE MED POPLAVO

INFORMIRAJTE SE

- **Spremljajte poročila na radiu in TV ter na strani www.ljubljana.si**.

KLIC NA POMOČ

- **Če se vam ni uspelo umakniti** in ste ostali na poplavljenem območju, **se umaknite v višje predele stavbe**. Ponoči uporabite **svetilko**, da vas bodo reševalci lažje našli. Ob sebi imejte tudi kak **predmet, ki dobro plava** in se ga lahko oprimate (avtomobilska zračnica, plastična posoda s čepom, večji kos stiropora idr.).
- Na 112 kličite, če ste življenjsko ogroženi.

NEVARNOSTI MED POPLAVO

- **Če je poplavna voda zaustavila iztekanje kanalizacijskih voda, ne točite vode, ne uporabljajte stranišča** (veliko potrebo opravite v vrečko, malo potrebo v vedro, roke umivajte v posebni posodi ali uporabite higienske robčke), umivalnika, pomivalnega korita, pralnega in pomivalnega stroja, sicer vas bodo poplavile vaše lastne odplake. **To je še zlasti pomembno v večstanovanjskih objektih, kjer lahko prebivalci zgornjih nadstropij s svojimi odplakami poplavijo stanovanja v spodnjih nadstropjih**.
- **Ne vozite** v poplavni vodi. Če obstanete v avtomobilu na poplavnem območju, ga čimprej zapustite in se premaknite na višje ležeče območje, saj lahko ostanete ujeti v vodni pasti.
- **Ne hodite, ne plavajte, ne vozite in se ne igrajte v poplavni vodi. Običajno ni možno videti, kako hitra je voda oziroma kje v tleh so poglobitve**.
- **Ne približujte se rečnim brežinam**, ker so lahko zaradi erozije spodjedene.
- **Ne dotikajte se naprav pod napetostjo**, če stojite v vodi.
- **Ne zadržujte se v kletnih prostorih**.
- **Preverjajte tesnenje in dodatno tesnite**.

ZASILNO PREPREČEVANJE VDORA VODE

Če niste pravočasno pripravili opreme za tesnjenje odprt in nepovratnega ventila kanalizacije, lahko preprečujete vdor vode z zasilnimi, priročnimi sredstvi. Za to boste potrebovali:

- pelerino ali dežni plašč,
- lopato, kramp ali rovnico,
- pesek ali zemljo,
- vreče ali drug material za zaščito peska ali zemlje pred izpiranjem,
- lesene ali druge plošče,
- letve, vijake, tesnilni material, žago, vrtalnik, svedre,
- delovne rokavice,
- PVC-folijo,
- pripomočke za odstranjevanje vode (krpe, vedra, smetišnice, metle, potopne črpalke), ki bo pronicala skozi zasilno zaščito in dodatna tesnilna sredstva.

Navodila so na www.poplavljen.si.

SAMI NAREDITE PO POPLAVI

INFORMIRAJTE SE

- **Spremljajte poročila na radiu, TV in strani www.ljubljana.si**. Objavljene bodo informacije o stanju na poplavljenem območju, ustreznosti pitne vode, obveznem prekuhanju, prijavi in popisovanju škode, humanitarni pomoči idr.
- **Fotografirajte škodo** in obvestite svojo zavarovalnico.

PO POPLAVI

- **Očistite in dezinficirajte** vse, kar se je zmočilo (oprema, hrana, krma, zemljišče idr.). Navodila najdete na spletni strani www.poplavljen.si.
- **Ne uživajte sveže hrane, ki je bila v stiku s poplavno vodo**.
- Ob poškodbah vodovodnega omrežja **ne pijte vode, dokler ni sporočeno, da je neoporečna**, predvsem pa ne pijte vode iz vodnjakov.
- **Ne uporabljajte električne inštalacije in aparatov**, ki so bili poplavljeni, dokler jih ne pregleda strokovnjak (vaš električar).
- **Obvestite upravljavca omrežja o pretrganju telefonskega, električnega, vodovodnega ali plinskega omrežja**.

	MIT	DEJSTVO
Pri nas poplav nikoli ni bilo.		Zgodovinski spomin na poplave je relativno kratek. Praktično vse ravnice v Sloveniji so nastale s poplavljanjem.
Poplave me ne ogrožajo, ker me ščitijo nasipi.		Nasipi ščitijo le pred poplavami z določeno povratno dobo. Ob zelo visokem vodostaju so lahko preplavljeni tudi nasipi.
Večja vozila so varna za vožnjo čez poplavno vodo.		Že 60 cm deroče vode lahko odnese večino večjih vozil.
Nenadne poplave (hudourniški izbruhi) se pojavijo samo ob strugah.		Nenadne poplave (hudourniški izbruhi) se lahko pojavijo tudi na suhih območjih in urbanih površinah, kjer ni struge.
Država ali občina sta dolžni poskrbeti za mojo poplavno varnost.		Pri zagotavljanju poplavne varnosti posamezniki, podjetja in druge organizacije svojo vlogo, zato naj vsak izvede ukrepe, ki so opisani v tej zloženki in na spletni strani: http://www.poplavljen.si .
Poplave s 100-letno povratno dobo se pojavijo 1x na 100 let.		Izraz poplave s 100-letno povratno dobo predstavlja statistično povprečje. Možnost je, da se poplava s 100-letno povratno dobo pojavi celo večkrat v enem letu.